

AKADEMIA WYCHOWANIA FIZYCZNEGO IM. BRONISŁAWA CZECHA W KRAKOWIE

KARTA PRZEDMIOTU

obowiązuje studentów, którzy rozpoczęli studia w roku akademickim 2015/2016

Wydział Turystyki i Rekreacji

Kierunek studiów: Turystyka i Rekreacja

Profil: Ogólnoakademicki

Forma studiów: Stacjonarne

Kod kierunku: 812

Stopień studiów: I

Specjalności: Hotelarstwo

1 PRZEDMIOT

NAZWA PRZEDMIOTU	Ekologia i ochrona środowiska
NAZWA PRZEDMIOTU W JĘZYKU ANGIELSKIM	Ecology and Environmental Protection
KOD PRZEDMIOTU	TIR812 ASA10
KATEGORIA PRZEDMIOTU	Przedmioty ogólne
LICZBA PUNKTÓW ECTS	6.00
JĘZYK WYKŁADOWY	polski
SEMESTRY	5

2 FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW

SEMESTR	WYKŁAD	ĆWICZENIA	SEMINARIUM	INNE	–
5	30	36	0	0	0

3 CELE PRZEDMIOTU

Cell Struktura i funkcjonowanie systemów ekologicznych od osobnika po biosferę, przedstawienie elementów ochrony środowiska w kontekście rozwoju zrównoważonego, odniesienie obu składowych do działań człowieka.

4 WYMAGANIA WSTĘPNE

- 1 Podstawy wiedzy o środowisku na poziomie szkoły średniej z zakresu biologii i geografii. Umiejętność wyszukiwania właściwej literatury. Zdolność percepcji treści wykładowych.

5 EFEKTY KSZTAŁCENIA

- EK1 Wiedza: Posiada podstawową wiedzę o uwarunkowaniach środowiskowych funkcjonowania człowieka, w tym w szczególności w odniesieniu do struktury i funkcji systemów ekologicznych i wpływu człowieka na te systemy;
- EK2 Wiedza: Zna aspekty formalno-prawne i organizacyjne ochrony środowiska i przyrody w społeczeństwie
- EK3 Wiedza: Potrafi wykorzystać Internet jako źródło informacji o środowisku;
- EK4 Wiedza: Posiada umiejętność przygotowania pisemnego raportu dotyczącego środowiska i jego ochrony;
- EK5 Wiedza: Posiada umiejętność prezentowania w formie ustnej wyników własnych działań i przemyśleń w dziedzinie funkcjonowania i ochrony środowiska;
- EK6 Kompetencje społeczne: Realizuje zadania w sposób zapewniający bezpieczeństwo własne i otoczenia, tj. środowiska przyrodniczego.

6 TREŚCI PROGRAMOWE

WYKŁAD

LP	TEMATYKA ZAJĘĆ OPIS SZCZEGÓŁOWY BLOKÓW TEMATYCZNYCH	LICZBA GODZIN
W1	1. Wprowadzenie do przedmiotu (2 h) Pojmowanie społeczne ekologii. Pojęcie i zakres ekologii w nauce. Ekologia jako dziedzina administracji i prawa - struktura i funkcje Ministerstwa Środowiska, zagadnienia ekologiczne w administracji terenowej państwa i samorządowej. Organizacje ekologiczne. Organizacje międzynarodowe i krajowe. Prawo międzynarodowe: Konwencje przykłady i omówienie.	2
W2	2. Ekologia jako dziedzina wiedzy biologicznej (2 h) Osobnik pierwszy element hierarchicznej struktury życia w polu zainteresowania ekologii. Osobnik i środowisko, osobnik jako podstawowy element teorii doboru naturalnego. Gatunek jako zbiór osobników tworzących wspólną strukturę genetyczną. Osobniki w procesie ewolucji, dobór płciowy, asymetria fluktuacyjna w doborze płciowym.	2
W3	3. Populacja (2 h) Struktura i funkcje, parametry, wzrost populacji w czasie (modele). Oceny liczebności populacji, struktura wiekowa populacji a tempo przyrostu. Pojemność siedliska i wygaszanie wzrostu liczebności.	2
W4	4. Zespoły organizmów (2 h) Zespoły roślin fitosocjologia. Wiedza fitosocjologiczna a turystyka, biocenozy - struktura i funkcje. Przepływ energii i obieg materii.	2
W5	5. Ekosystemy (2 h) Struktura ekosystemów, część biotyczna i abiotyczna w ekosystemie i ich wzajemne relacje. Funkcjonowanie ekosystemów, sieć troficzna i łańcuch pokarmowy, produktywność ekosystemów, rola człowieka w kształtowaniu i przekształcaniu ekosystemów na Ziemi.	2
W6	6. Najważniejsze lądowe biomy Ziemi (2 h) Podział biomów według Haldanea. Biosfera, koncepcja Gaja J. Lovelocka	2
W7	7. Climate change I (2 h) Kto winien - człowiek czy kosmos i geosfera. Wyniki odwiertów ze stacji Wostok, wpływ gazów cieplarnianych i udział w tym człowieka w zaburzeniach obiegu węgla w biosferze.	2

WYKŁAD

LP	TEMATYKA ZAJĘĆ OPIS SZCZEGÓŁOWY BLOKÓW TEMATYCZNYCH	LICZBA GODZIN
W8	8. Climate change II (2 h) Konsekwencje zmian klimatu przyrodnicze, w rolnictwie, wpływ ekonomiczny zmian poziomu oceanów, prognozy dla Polski. Jak dostosować się do zmian, co robić w przyszłości (różnice w postępowaniu Europa/USA).	2
W9	9. Przyroda żywa i jej ochrona (2 h) Społeczne uwarunkowania ochrony przyrody, technologia ochrony przyrody. Przykłady.	2
W10	10. Wprowadzenie do rozwoju zrównoważonego (2 h) Człowiek w biosferze, człowiek pierwotny, rasa biała i jej światowa ekspansja, Czy ludzkość stanęła kiedykolwiek wobec kryzysu ekologicznego. Przykłady Wyspa Wielkanocna, Wikingowie na Grenlandii jako przestroga dla współczesnych.	2
W11	11. Rozwój zrównoważony I (2 h) Kiedy i jak zauważono problemy środowiskowe współczesnej cywilizacji. Raporty Meadowsa, Karta Ziemi World Watch Institute, Global Footprints. Ludzkość na krawędzi przekroczenia granic wzrostu.	2
W12	12. Rozwój zrównoważony II (2 h) Definicje, pojęcia, cele, cechy i prawa rozwoju zrównoważonego. Ład zintegrowany jako pojęcie integrujące. Agenda 21.	2
W13	13. Wskaźniki rozwoju zrównoważonego (2 h) Schemat wskaźników przyjęty na świecie: wskaźniki presji, wskaźniki stanu, wskaźniki reakcji i driving forces (siły sprawcze, kierunkowe). Rodzaje wskaźników zaproponowane przez różne organizacje w odniesieniu do środowiska, stanu społeczeństwa i ekonomii, wskaźniki organizacyjne.	2
W14	14. Rozwój zrównoważony a turystyka (2 h) Czy rozwój zrównoważony możemy zastosować w turystyce. Deklaracje związane z zastosowaniem rozwoju zrównoważonego w turystyce, wskaźniki, dla różnych dziedzin aktywności turystycznej i rekreacyjnej. Ekoznaki w turystyce i rekreacji.	2
W15	15. Obszary chronione a turystyka (2 h) Lawinowy rozwój turystyki w ostatnim stuleciu. Problemy przekroczenia pojemności i chłonności obszarów recepcji. Propozycje rozwiązań dla zarządzających turystyką i dla zarządzających obszarami chronionymi.	2
	RAZEM	30

ĆWICZENIA

LP	TEMATYKA ZAJĘĆ OPIS SZCZEGÓŁOWY BLOKÓW TEMATYCZNYCH	LICZBA GODZIN
C1	Zajęcia organizacyjne. Program ćwiczeń. Wymagania dotyczące zaliczenia ćwiczeń. Literatura. Podstawy wyodrębnienia ekologii z innych nauk.	2
C2	Zasady funkcjonowania ekosystemów. Pojęcia podstawowe. Obieg materii i przepływ energii. Prawa termodynamiki w przyrodzie.	2
C3	Zasady biocenotyczne (jedności biotopu i biocenozy, autonomii pleocenu, równowagi biocenotycznej).	2
C4	Zasady biocenotyczne (organizacji biocenozy, sukcesji). Zadanie tematów referatów do przygotowania na kolejne zajęcia.	2
C5	Przyczyny i źródła zagrożeń środowiska naturalnego.	2
C6	Zagrożenia globalne - efekt cieplarniany i dziura ozonowa (prezentacja przygotowanych referatów).	2
C7	Zagrożenie środowiska i człowieka przez rolnictwo. Rolnictwo ekologiczne.	2
C8	Zagrożenie środowiska i człowieka przez motoryzację.	2
C9	Wpływ turystyki i rekreacji na stan środowiska przyrodniczego.	2
C10	System ochrony przyrody w Polsce.	2
C11	Zasady udostępniania obszarów chronionych dla turystyki i rekreacji.	2
C12	Istota rozwoju zrównoważonego i turystyki zrównoważonej. Cechy i cele w układzie historycznym.	2

ĆWICZENIA

LP	TEMATYKA ZAJĘĆ OPIS SZCZEGÓŁOWY BLOKÓW TEMATYCZNYCH	LICZBA GODZIN
C13	Zasady i prawa ekorozwoju. Reguły ery ekologicznej.	2
C14	Kolokwium zaliczeniowe. Film dydaktyczny.	2
C15	Omówienie wyników kolokwium. Kolokwium poprawkowe (dla osób, które nie zaliczyły w pierwszym terminie).	2
C16	Ćwiczenia terenowe: wycieczki na wybrane obszary recepcji turystycznej miasta Krakowa. W trakcie ćwiczeń pokazywane są naturakne fizjocenozy, struktura ekosystemu, przekształcenia systemów ekologicznych w wyniku działalności człowieka, formy ochrony, historia działań człowieka na tym obszarze.	6
	RAZEM	36

7 METODY DYDAKTYCZNE

- M1 Wykłady
- M2 Prezentacje multimedialne
- M3 Praca z podręcznikiem
- M4 Zadania tablicowe
- M5 Konsultacje

8 OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA

FORMA AKTYWNOŚCI	ŚREDNIA LICZBA GODZIN NA ZREALIZOWANIE AKTYWNOŚCI
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:	
Godziny wynikające z planu studiów	66
Konsultacje przedmiotowe	0
Egzaminy i zaliczenia w sesji	2
Inne	
Godziny bez udziału nauczyciela akademickiego wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zalecanej literatury	50
Opracowanie wyników	0
Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	29
Inne	0
SUMARYCZNA LICZBA GODZIN DLA PRZEDMIOTU WYNIKAJĄCA Z CAŁEGO NAKŁADU PRACY STUDENTA	150
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	6

9 METODY OCENY

OCENA FORMUJĄCA

F1	Zadanie tablicowe
F2	Kolokwium
F3	Referat

OCENA PODSUMOWUJĄCA

P1	Egzamin pisemny

WARUNKI ZALICZENIA PRZEDMIOTU

1	Wpelnienie obecności na zajęciach ćwiczeniowych, zaliczenie kolokwium, pozytywne zaliczenie egzaminu pisemnego.

KRYTERIA OCENY

EFEKT KSZTAŁCENIA 1	
NA OCENĘ 3	Sprawdziany kontrolne z ćwiczeń, egzamin;
NA OCENĘ 4	j.w. w zależności od jakości wykonania sprawdzianu i egzaminu
NA OCENĘ 5	j.w. w zależności od jakości wykonania sprawdzianu i egzaminu
EFEKT KSZTAŁCENIA 2	
NA OCENĘ 3	Testy egzaminacyjne;
NA OCENĘ 4	j.w. w zależności od jakości wykonania testu
NA OCENĘ 5	j.w. w zależności od jakości wykonania testu
EFEKT KSZTAŁCENIA 3	
NA OCENĘ 3	Przygotowanie sprawozdań i projektów ćwiczeniowych przy wykorzystaniu internetowych baz danych dotyczących ochrony środowiska;
NA OCENĘ 4	j.w. w zależności od jakości sprawozdania
NA OCENĘ 5	j.w. w zależności od jakości sprawozdania
EFEKT KSZTAŁCENIA 4	
NA OCENĘ 3	Przygotowanie własnego raportu z zajęć na ćwiczeniach terenowych;
NA OCENĘ 4	j.w. w zależności od jakości raportu
NA OCENĘ 5	j.w. w zależności od jakości raportu
EFEKT KSZTAŁCENIA 5	
NA OCENĘ 3	Prezentacja zadanych na ćwiczeniach zagadnień w formie ustnego omówienia;
NA OCENĘ 4	j.w. w zależności od jakości prezentacji
NA OCENĘ 5	j.w. w zależności od jakości prezentacji
EFEKT KSZTAŁCENIA 6	
NA OCENĘ 3	Obserwacja zachowań w czasie ćwiczeń terenowych i krytyczne ich omówienie.
NA OCENĘ 4	j.w. w zależności od jakości komentarza
NA OCENĘ 5	j.w. w zależności od jakości komentarza

10 MACIERZ REALIZACJI PRZEDMIOTU

EFEKTY KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU	ODNIESIENIE DO EFEKTÓW KIERUNKOWYCH	CELE PRZEDMIOTU	TREŚCI PROGRAMOWE	METODY DYDAKTYCZNE	SPOSOBY OCENY
EK1	K_W09	Cel1	W2 W3 W4 W5 W6 C2 C3 C4 C5 C6 C7 C8 C14 C15 C16		F3 F2 P1
EK2	K_W06	Cel1	C5 C14 C15 W1 W12 W13 W14 W15 C1 C10 C11 C12 C13		F2 P1
EK3	K_U08	Cel1	C5 C6 C8 C16 C1 C10 C12 C13 C9		F3 F2

EFEKTY KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU	ODNIESIENIE DO EFEKTÓW KIERUNKOWYCH	CELE PRZEDMIOTU	TREŚCI PROGRAMOWE	METODY DYDAKTYCZNE	SPOSOBY OCENY
EK4	K_U16	Cel1	C5 C7 C8 C16 C1 C10 C11 C9 W7 W8 W9 W10 W11		F2 P1
EK5	K_U17	Cel1	C4 C5 C6 C7 C8 C16 W12 W13 W14 C10 C11 C12 C9		F3
EK6	K_K07	Cel1	W2 C5 C16 W1 C1 W9		F3 F2 P1

11 WYKAZ LITERATURY

LITERATURA PODSTAWOWA:

- 1 Mackenzie A., Ball A.S., Virdee S.R. — *Ekologia*, Warszawa, 2000, Wyd. Nauk. PWN
- 2 Żmuda S. — *Ekologia człowieka*, Kraków, 1998, Wyd. skryptowe AWF

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- 1 Pyłka-Gutowska E. — *Ekologia z ochroną środowiska*, Warszawa, 2006, Oświata

12 INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH

OSOBA ODPOWIEDZIALNA ZA KARTĘ

profesor Zbigniew Witkowski (kontakt: zbigniew.witkowski@onet.eu)

OSOBY PROWADZĄCE PRZEDMIOT

dr Krystyna Krauz (kontakt: krystyna.krauz@awf.krakow.pl)

dr Adam Mroczka (kontakt: beammm@gmail.com)

profesor Zbigniew Witkowski (kontakt: zbigniew.witkowski@onet.eu)

13 ZATWIERDZENIE KARTY PRZEDMIOTU DO REALIZACJI

(miejscowość, data)

(odpowiedzialny za przedmiot)

(kierownik)

(dziekan)

PRZYJMUJĘ DO REALIZACJI (data i podpisy osób prowadzących przedmiot)

.....
.....
.....